

2019 – ANUL TRIBUNIȘTILOR (XXVIII):

nu s-a scris ce trebuie, pertinent...

- tot, se mișca în redacție după indicațiile și ordinele lui - problema Bechnitz -
flagelat din patimă!

Prin cultură la putere!

Ioan Slavici

1848-1925

**Despre „Tribuna” și „tribuniștii”
sibieni nu s-a scris îndeajuns.**

**Sau nu s-a scris ce trebuie,
pertinent, în cunoștință de cauză ...**

**Slavici a fost ajutat și sfătuit mai ales de
Ioan Bechnitz, bărbat de cultură superioară
înzestrat cu un deosebit bun simț (...) tot,
dar absolut tot, se mișca în redacție după
indicațiile și ordinele lui ...**

**... dar felul lor de a gândi și de a simți determină și azi
multe voințe și este peste putință să ne gândim la
„Tribuna” fără să ne aducem aminte de dînșii ...**

**Toată activitatea lor gazetărească este o
„critică” pusă în slujba slujirii idealului
cultural-național al românilor. Bechnitz a
făcut-o fără nici un fel de compromis.
Așa cum au făcut-o și ceilalți ...**

**A fost, mai bine de douăzeci de ani, un animator
și un adevărat spirit conducător al ziaristicii
transilvănene de orientare șagunistă**

**„Critică – să vină împărăția ta!” - Barit
șagunism - tribunism - sămănătorism**

Ioan Bechnitz

1848-1898

2019.EU

Scriitorul, criticul și jurnalistul Stelian Vasilescu a prezentat în lucrarea „Publiciști precursori ai Marii Uniri”, o problemă prea puțin dezbătută în istoria jurnalismului, ridicată de cercetătorul George Sanda - îngrijitorul ediției din 1967 a lucrării „Ioan Slavici – Amintiri”: «Atâtea laude din partea lui Slavici la adresa lui Ioan Bechnitz l-au „deranjat” pe cercetătorul George Sanda (...) Într-o notă despre I. Bechnitz (...) domnia sa scrie: „Rolul pe care-l acordă Slavici în viața culturală a Transilvaniei este exagerat. În afară de Slavici, nici unul dintre contemporani nu i-au închinat pagini elogioase”». Stelian Vasilescu își continuă cercetarea demonstrând că nu numai Slavici i-a adus elogiul lui Bechnitz: «Este aici o lipsă de informare bibliografică pentru că nu unul, ci mai mulți contemporani i-au adus elogiul, în scris, lui Bechnitz. Trei – Ion Gorun, Septimiu Albini și Sever Bocu – i-au fost chiar colegi de redacție la „Tribuna”. Apoi, indirect, l-au elogiat Eminescu și Maiorescu. Poate și alții pe care, nu-i știm, căci în „problema Bechnitz” colecția „Telegrafului român” și ale „Foișoarei” ... (poate și arhivele sibiene) încă nu și-au spus cuvântul în întregime. Iată ce scria Ion Gorun: „Despre Bechnitz mi-a rămas o amintire ce nu pot s-o uit. Parcă-l văd în redacția „Tribunei”, plimbându-se în sus și-n jos – nu l-am văzut niciodată șezând pe scaun – și dând îndrumări și explicații. În redacția „Tribunei” nu

era nevoie de „**Lexicon de conversație**”, - Bechnitz îi ținea locul, le știa pe toate, - numai lui George Coșbuc nu putea să-i dea îndrumări, fiindcă acesta repede își lua pălăria și o ștergea în hoinărelile lui poetice. Septimiu Albini, el însuși un fel de dicționar enciclopedic, zîmbea și primea „indigetările” lui Bechnitz fără să discute, pe cînd într-o odăiță de alături Slavici aprindea țigară de la țigară și nu îndrepta nimic în manuscrisul lui, ci dacă i se părea că nu nimerise bine o frază rupea fila și începea alta”. Și un citat din Septimiu Albini, redactorul „**Tribunei**” și cunoscutul luptător memorandist: „Slavici a fost ajutat și sfătuit mai ales de Ioan Bechnitz, **bărbat de cultură superioară și înzestrat cu un deosebit bun simț (...) tot, dar absolut tot, se mișca în redacție după indicațiile și ordinele lui** (ale lui Bechnitz, subl. – S.V.). Subiectele articolelor se discutau în prealabil, se scriau acasă cu răgaz apoi se citeau de Bechnitz, înainte de a fi date la tipar (...) Perfect orientat în mișcarea politică, literatură și viața artistică, mai ales în ce privește muzica și artele plastice, i se întîmpla să aibă nedumeriri în ceea ce privește faptele relatate de ziare. Pleca îndată la bibliotecă sau la clubul sașilor, unde se găseau toate publicațiile străine, lămurindu-se și făcînd notițe pentru ziar. Seara ieșea cel din urmă din redacție, după ce făcea personal revizia paginilor pînă la ultima informație și stabilea cu Slavici materialul pentru numărul viitor.

O dată exemplarul de probă tipărit îl examina din nou și dădea ordinele de expediție”. Sever Bocu va spune peste ani de zile: „Fusesem cîteva luni și în redacția „**Tribunei**” din Sibiu (...) Acolo în seri neuitate de iarnă cu polihistorul Bechnitz îmi făceam eu ucenicia”.

Spuneam că Eminescu l-a elogiat indirect pe Bechnitz, reproducîndu-i, la Iași și București, în „**Curierul de Iași**”, „**Convorbiri literare**” și „**Timpul**”, unele din articolele și studiile publicate și afirmînd că „**Telegraful român**” și „**Foița**” lui sînt cele mai moderne foi ale românilor de peste Carpați. Am amintit că articolul lui Bechnitz despre „Dicționarul” lui Cihac a fost reprodus de „**Timpul**” (...) Din (prea) puținii cercetători ai presei transilvănene de pînă la Unire doar cîtiva și-au adus aminte de Bechnitz, și asta prin „via” Slavici. Din Ion Breazu am dat exemple. Nu trebuie însă să-l uităm pe D. Vatamaniuc, acest cercetător de excepție, căruia nu știm cum îi vom putea mulțumi pentru imensele servicii aduse. Cercetînd viața și activitatea lui Slavici, el a scris, nu doar o dată, despre Bechnitz, pentru că cel puțin zece ani nu poți despărți viața și munca primului de ale celuilalt! „**Ioan Bechnitz**, spune el, susține cu o vigoare încă neîntîlnită în publicistica de peste munți, lupta împotriva latinismului”, Și în alt loc: „Bechnitz era un erudit și în domeniul filologiei nici unul dintre tribuniști nu trece înaintea lui (...) Nimeni nu l-a combătut pe Cipariu, cum știm, cu o mai bogată argumentație filologică. În sfîrșit, în „Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900” citim: „Posedînd o cultură întinsă și sistematică, o inteligență ageră și un condei necruțător, B(echnitz) s-a impus în ziaristica transilvăneană (...) A fost, mai bine de douzeci de ani, un animator și un adevărat spirit conducător al ziaristicii transilvănene de **orientare șagunistă**”.

Nu știm ca de la I. Mateiu (1933) pînă la Eugen Lazăr (1980) să se fi publicat un alt studiu dedicat, în întregime, lui Bechnitz, E. Lazăr aduce, cu argumente serioase, dovezi despre viața și activitatea de excepție a gazetarului Ioan Bechnitz – **omul modest și de un caracter rar, care a pus tot talentul său în slujba culturii naționale**. Și semnatarul acestor rînduri a omagiat figura gazetarului, cu prilejul sărbătoririi (nu atît cît s-ar fi convenit) Centenarului „**Tribuna**”.

În 1868, Bariț dădea spre tipărire un gând mai vechi: „**Critică – să vină împărăția ta!**”. Bechnitz cu toți colegii de redacție a înțeles chemarea marelui Bariț și a făcut totul ca să-i dea viață. Toată activitatea lor gazetărească este o „**critică**” pusă în slujba slujirii idealului cultural-național al românilor. Bechnitz a făcut-o fără nici un fel de compromis. Așa cum au făcut-o și ceilalți. Vreme de peste trei decenii, de la 1871 pînă la 1903, la dispariția „**Tribunei**”. A „**Tribunei**” și a celor mai mulți slujitori ai ei. Bechnitz moare în 1898, Manole Diamandi (cîți își mai amintesc astăzi de el?), în 1899, Nicolae Cristea tot în 1899, D. Popovici Barcianu în 1903. Sînt anii în care își pun capăt zilelor Gustav Augustini (1900) și C.Pop Păcuraru (1904) cel care mai mult a stat în închisoare decît în redacție ... Ce gol se făcuse atunci în presa militantă românească din Sibiu și din Transilvania! Slavici – tot Slavici! – le evocă amintirea: „Diamandi Manole, dr. Aurel Brote, Ioan Bechnitz, N. Cristea, dr. Daniil Barcianu, dr. Ioan Crișanu, nu mai trăiesc astăzi în mijlocul nostru, dar felul lor de a gândi și de a simți determină și azi multe voințe și este peste puțină să ne gîndim la „**Tribuna**” fără să ne aducem aminte de dînșii, care atît de mult și cu atît de curată inimă au ostenit și atâtea jertfe au adus pentru înființarea ei. Căci n-a fost „**Tribuna**” lor unealtă născocită de oameni doritori de a se impune, ca să fie ridicăți în înalte pozițiuni sociale, ci organ de propagandă culturală, care însemnează o fază luminoasă în desfășurarea vieții noastre naționale”. ... Da, o fază luminoasă în desfășurarea vieții naționale românești a fost și gazetarul Ioan Bechnitz. Oradea, 27 ianuarie 1988».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-xxviii-nu-s-a-scris-ce-trebuie-pertinent-145404.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-xxviii-nu-s-a-scris-ce-trebuie-pertinent-145404.html. The page has a red navigation bar with categories: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. Below the navigation bar is the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". To the right of the logo is a green banner for "Bucură-te de Gustul Legendar acum și în SIBIU!" with the address "bd.Mihai Viteazu nr.3" and social media links for Facebook and Instagram. The main content area displays the article title "2019-anul tribuniștilor (XXVIII): nu s-a scris ce trebuie, pertinent..." by Marius HALMAGHI, dated 14.07.2019 at 21:53, with 130 views and 0 comments. On the right side of the article, there is a small image with the text "ÎN SIBIU, ENEL VINE CU ENERGIE SI PREMII".

În: *Tribuna*, 14 iulie 2019